

ROZHODNUTÍ KOMISE**ze dne 13. července 2009**

o reformě způsobu financování systému důchodového zabezpečení společnosti RATP (Autonomní správy pařížských dopravních podniků) (podpora C 42/07 (ex N 428/06)), kterou Francie zamýšlí poskytnout společnosti RATP

(oznámeno pod číslem K(2009) 5505)

(Pouze francouzské znění je závazné)**(Text s významem pro EHP)**

(2009/945/ES)

KOMISE EVROPSKÝCH SPOLEČENSTVÍ,

s ohledem na Smlouvu o založení Evropského společenství, a zejména na čl. 88 odst. 2 první pododstavec této smlouvy,

s ohledem na Dohodu o Evropském hospodářském prostoru, a zejména na čl. 62 odst. 1 písm. a) této dohody,

poté, co vyzvala zúčastněné strany k podání připomínek podle uvedených článků ⁽¹⁾, a s ohledem na tyto připomínky,

vzhledem k těmto důvodům:

1. ŘÍZENÍ

- (1) Dopisem ze dne 29. června 2006 oznámila Francie Komisi reformu způsobu financování systému důchodového zabezpečení společnosti RATP. Další informace poskytla Komisi v dopisech ze dne 29. září 2006, 15. prosince 2006 a 4. dubna 2007.
- (2) Dopisem ze dne 10. října 2007 informovala Komise Francii o svém rozhodnutí zahájit řízení podle čl. 88 odst. 2 Smlouvy o ES proti oznámenému opatření (dále „rozhodnutí o zahájení řízení“).
- (3) Rozhodnutí o zahájení řízení bylo zveřejněno v *Úředním věstníku Evropské unie* dne 15. ledna 2008 ⁽²⁾.
- (4) Francouzské orgány předložily své připomínky dne 22. ledna 2008.

⁽¹⁾ Úř. věst. C 9, 15.1.2008, s. 13.⁽²⁾ Viz poznámka pod čarou 1.

- (5) Dne 19. února 2008 obdržela Komise připomínky zúčastněné strany. Komise předala tyto připomínky Francii s možností se k nim vyjádřit a obdržela její vyjádření dopisem ze dne 3. dubna 2008.

- (6) Dne 23. dubna 2008 informovaly francouzské orgány Komisi o tom, že francouzská vláda zahájila na podzim 2007 reformu zvláštních důchodových systémů veřejných podniků, především důchodového systému zaměstnanců společnosti RATP.

- (7) Dne 6. ledna 2009 zaslala Komise francouzským orgánům žádost o doplňkové informace, na kterou odpověděly dopisem ze dne 3. března 2009.

2. POPIS PŘÍJEMCE

- (8) Régie Autonome des Transports Parisiens (Autonomní správa pařížských dopravních podniků) (dále „RATP“) je francouzský veřejný podnik, který ze 100 % vlastní francouzský stát. Byl založen zákonem č. 48-506 ze dne 21. března 1948 o reorganizaci a koordinaci přepravy osob v pařížském regionu ⁽³⁾ a předmětem jeho podnikání je „provoz sítí a linek hromadné dopravy osob, kterým byl pověřen“ ⁽⁴⁾.
- (9) Zákon omezil činnost společnosti RATP na hromadnou dopravu v pařížském regionu. Společnost RATP je na základě článku 7 zákona č. 48-506 ze dne 21. března 1948 pověřena „provozem sítí veřejné dopravy ve městě Paříž a v departementu Seine a linek v Seine-et-Oise a Seine-et-Marne postoupených nebo dříve svěřených společnosti Compagnie du chemin de fer métropolitain nebo Société des transports en commun de la région parisienne“. Tato situace byla znovu potvrzena výše uvedeným nařízením č. 59-151 ze dne 7. ledna 1959.

⁽³⁾ *Úřední věstník Francouzské republiky* ze dne 26. března a 3. dubna 1948.⁽⁴⁾ Článek 2 nařízení č. 59-151 ze dne 7. ledna 1959 ve znění pozdějších změn o organizaci přepravy cestujících v pařížském regionu (*Úřední věstník Francouzské republiky* ze dne 10. ledna 1959), kterým se mění výše uvedený zákon z roku 1948.

- (10) Společnost RATP má ovšem možnost nabízet prostřednictvím svých dceřiných společností služby i mimo Ile-de-France⁽⁵⁾. Dceřiné společnosti RATP, založené jako akciové společnosti, jsou dnes sdruženy do tří velkých středisek, která zaměstnávají přibližně 2 050 osob, z toho 170 je detašováno mateřskou společností:
- středisko Dopravy, řízené společností RATP Développement SA, které za účetní období 2005 vykázalo konsolidovaný obrát 57 milionů eur, z toho 4,7 milionů eur v mezinárodní oblasti a 3,1 milionu eur v regionech (Francie kromě Ile-de-France),
  - středisko Inženýrství, řízené společností RATP International SA s konsolidovaným obrátem 86 milionů eur v roce 2005, jehož činnost je z téměř 80 % soustředěna v zahraničí, zbytek ve Francii, především mimo Ile-de-France,
  - středisko Zhodnocení prostor, které sdružuje především dceřiné společnosti provádějící výhradně v regionu Ile-de-France development nemovitostí (na pozemcích spravovaných RATP), zhodnocení obchodních prostor ve stanicích metra a telekomunikační činnosti, jehož konsolidovaný obrát za rok 2005 činil 33 milionů eur.
- (11) Skupina RATP zaměstnává celkem asi 46 050 osob, z toho 44 000 je zaměstnáno společností RATP jako „statutární“ zaměstnanci, ostatní, tedy 2 050 osob, pracují v dceřiných společnostech RATP.
- (12) Pracovní podmínky „statutárních“ zaměstnanců jsou stanoveny předpisy týkající se postavení zaměstnanců společnosti RATP⁽⁶⁾. Pro 2 050 osob zaměstnaných

⁽⁵⁾ Legislativa podřizuje tuto možnost následujícím podmínkám: „Mimo region Ile-de-France a v zahraničí může Autonomní správa pařížských dopravních podniků prostřednictvím svých dceřiných společností budovat, zařizovat a provozovat sítě a linky hromadné přepravy cestujících, při vzájemném dodržování pravidel hospodářské soutěže. Tyto dceřiné společnosti mají statut akciové společnosti. Jejich řízení je na finanční rovině nezávislé v rámci cílů skupiny; nemohou především využívat podpor poskytovaných státem, odborovým svazem Syndicat des transports d'Ile-de-France a ostatními orgány veřejné samosprávy z titulu fungování a investic do dopravy v regionu Ile-de-France“.

⁽⁶⁾ Statut zaměstnanců společnosti RATP definuje principy zařazení zaměstnanců a ustanovení spojená s některými situacemi, z nichž hlavní jsou:

- ukončení zaměstnání, které upřesňuje pravidla v případě výpovědi zaměstnance, propuštění nebo odvolání,
- dovolená (každoroční dovolená, mimořádné volno z rodinných důvodů ...),
- podmínky povýšení.

Před reformou zvláštního důchodového režimu statut zaměstnanců společnosti RATP ve svém článku 51 rovněž stanovil podmínky odchodu do důchodu s ohledem na ustanovení o důchodech. Tento článek byl zrušen k 1. červenci 2008 (článek 52 vyhlášky č. 2008-637 ze dne 30. června 2008).

v dceřiných společnostech RATP jsou naopak pracovní podmínky stanoveny kolektivními smlouvami a z tohoto titulu nepodléhají statutu zaměstnanců společnosti RATP.

3. POPIS TRHU HROMADNÉ DOPRAVY V REGIONU ILE-DE-FRANCE

- (13) K dnešnímu dni není trh hromadné dopravy v regionu Ile-de-France otevřený pro konkurenci. Licence na provozování linek hromadné dopravy byly přiděleny podle postupu stanoveného vyhláškou č. 59-157 ze dne 7. ledna 1959 o organizaci přepravy cestujících v regionu Ile-de-France⁽⁷⁾, která rozdělila trh v oblasti hromadné dopravy v regionu Ile-de-France mezi společnost RATP a velký počet malých soukromých provozovatelů, kteří byli tehdy historicky přítomni v regionu Ile-de-France.
- (14) Kromě společnosti RATP poskytuje služby hromadné dopravy v regionu Ile-de-France stovka podniků. Těmito podniky jsou SNCF a soukromí provozovatelé sdružení v asociaci OPTILE (přibližně 95 podniků, z toho 3 velcí provozovatelé autobusové dopravy: Veolia Transport, Keolis a Transdev).
- (15) Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1370/2007 ze dne 23. října 2007 o veřejných službách v přepravě cestujících po železnici a silnici a o zrušení nařízení Rady (EHS) č. 1191/69 a č. 1107/70⁽⁸⁾ (dále „nařízení (ES) č. 1370/2007“) předpokládá postupné otevření trhu veřejné dopravy. Vstupuje v platnost 3. prosince 2009, v souladu se svým článkem 12.

4. DÁVKY ZVLÁŠTNÍHO DŮCHODOVÉHO REŽIMU ZAMĚSTNANCŮ SPOLEČNOSTI RATP PŘED OZNÁMENOU REFORMOU A PO NÍ

- (16) Důchodový režim společnosti RATP je stanoven článkem 31 výše uvedeného zákona č. 48-506 ze dne 21. března 1948, doplněného vyhláškou č. 59-1091 ze dne 23. září 1959 o statutu společnosti RATP⁽⁹⁾.
- (17) Důchodový režim zaměstnanců společnosti RATP je zvláštním režimem ve smyslu článků L 711-1 a R 711-1 zákona o sociálním zabezpečení, který obsahuje v porovnání s režimy podle obecného práva další výhody. Jedná se o právní režim, tj. stanovený státem administrativní cestou. Vývoj parametrů, příspěvků a dávek určují právní předpisy.

⁽⁷⁾ Úřední věstník Francouzské republiky ze dne 10. ledna 1959.

⁽⁸⁾ Úř. věst. L 315, 3.12.2007, s. 1.

⁽⁹⁾ Úřední věstník Francouzské republiky ze dne 24. září 1959.

- (18) Až do 15. ledna 2008 spočívaly hlavní odlišnosti zvláštního důchodového režimu zaměstnanců RATP oproti režimům podle obecního práva ve způsobu výpočtu nároku na důchod a výše důchodů.
- (19) V tomto ohledu režimy důchodového zabezpečení podle obecního práva stanoví, že výše důchodu se vypočítává na základě průměrné mzdy za celou dobu zaměstnání nebo její část. Rovněž závisí na délce pojištění či věku, srážce či navýšení, které se použijí, pokud není dosaženo pevných hodnot stanovených pro tato kritéria nebo jsou tyto hodnoty překročeny. V obecním režimu se tedy důchod vypočte na základě průměrné mzdy (včetně prémie) za nejlepších 25 let zaměstnání (s limitem jedné maximální roční mzdy) a na tuto mzdu se použije sazba 50 % (plná sazba), pokud pojištěný prokáže minimálně 40 let pojištění.
- (20) Systém důchodového zabezpečení společnosti RATP naopak stanovil, že statutární zaměstnanci mají za každý rok pojištění nárok na 2 % ze základní mzdy, kromě prémie, kterou dostávali během posledních šesti měsíců zaměstnání, s horní hranicí 37,5 ročních platů. V důsledku toho zaměstnanec RATP dostával po 37,5 letech zaměstnání důchod, který odpovídal 75 % jeho poslední mzdy, bez prémie, tedy zhruba 64,5 % jeho poslední mzdy včetně prémie.
- (21) Základní principy reformy, zavedené zákonem ze dne 21. srpna 2003⁽¹⁰⁾ pro téměř všechny francouzské základní systémy důchodového zabezpečení, byly rozšířeny na zvláštní systém důchodového zabezpečení společnosti RATP vyhláškami 2008-48 ze dne 15. ledna 2008⁽¹¹⁾, 2008-637 ze dne 30. června 2008⁽¹²⁾ a 2008-1514 ze dne 30. prosince 2008⁽¹³⁾. Jedním z cílů této reformy je harmonizovat zvláštní systémy s obecnými právními předpisy pro základní systémy pro zaměstnance v soukromém sektoru a pro úředníky. Co se týče zvláštního důchodového systému společnosti RATP, doba placení příspěvků pro získání důchodu v plné výši se postupně zvyšuje, aby v roce 2012 dosáhla 40 ročních platů, a poté se bude vyvíjet po čtvrtletích k 1. červenci každého roku, až bude dosaženo doby požadované režimem podle obecních právních předpisů a režimem pro státní správu (doby 41 let, jež bude v roce 2012 platit pro obecný režim a v roce 2016 pro zvláštní režim pro státní správu).
- (10) Zákon č. 2003-775 ze dne 21. srpna 2003 o reformě důchodů.
- (11) Vyhláška č. 2008-48 ze dne 15. ledna 2008 o zvláštním systému důchodového zabezpečení pro zaměstnance Autonomní správy pařížských dopravních podniků.
- (12) Vyhláška č. 2008-637 ze dne 30. června 2008 o úpravě důchodů zaměstnanců Autonomní správy pařížských dopravních podniků.
- (13) Vyhláška č. 2008-1514 ze dne 30. prosince 2008 o některých zvláštních režimech sociálního zabezpečení a důchodovém režimu doplňkovém k sociálnímu pojištění ve prospěch zaměstnanců, kteří jsou dočasnými zaměstnanci státu a veřejné samosprávy.
- 5. FINANCOVÁNÍ DŮCHODOVÉHO SYSTÉMU ZAMĚSTNANCŮ SPOLEČNOSTI RATP PŘED OZNÁMENOU REFORMOU A PO NÍ**
- (22) Důchodový systém zaměstnanců RATP je průběžný důchodový režim, v němž jsou příspěvky placené aktivními zaměstnanci z titulu důchodového pojištění okamžitě používány k vyplácení starobních důchodů⁽¹⁴⁾.
- (23) Až do 31. prosince 2005 byla společnost RATP právně poplatníkem důchodových závazků zvláštního režimu. Na základě článku 20 výše uvedeného zákona z roku 1948 musela společnost RATP garantovat finanční rovnováhu svého zvláštního důchodového režimu.
- (24) Správu tohoto zvláštního důchodového systému zajišťoval penzijní úřad společnosti RATP, který byl součástí právního subjektu RATP. Tento úřad vybíral příspěvky od aktivních zaměstnanců RATP a od samotné společnosti RATP jakožto zaměstnavatele a vyplácel důchody oprávněným osobám podle tohoto režimu. Sazby důchodových příspěvků (procento příspěvku zaměstnanců 7,85 % a zaměstnavatele 15,34 %) byly nižší než sazby příspěvků podle obecního práva (procento příspěvku zaměstnanců 12 % a zaměstnavatele 18 %).
- (25) V průběhu mnoha let zaznamenal důchodový systém společnosti RATP kvůli svým výhodám oproti obecnému systému strukturální deficit způsobený demografickou nerovnováhou mezi aktivním obyvatelstvem a důchodci a až do 31. prosince 2005 z důvodu normovaného stanovení sazeb důchodových příspěvků. Tyto následné schodky důchodového režimu společnosti RATP uhradil stát, který zasáhl na základě článku 2 výše uvedeného nařízení ze dne 7. ledna 1959 a vyhlášky ze dne 7. ledna 1959.
- (26) Dne 29. června 2006 oznámila Francie reformu způsobu financování systému důchodového zabezpečení společnosti RATP. Podle francouzských orgánů spadá tato reforma do vývoje institucionálního prostředí městské dopravy v regionu Ile-de-France, který probíhá posledních deset let a je v souladu s přípravou na otevření městské dopravy pro konkurenci.
- (27) Oznámená reforma proběhne ve dvou etapách.
- (14) Financování průběžného důchodového režimu je založeno na značné solidaritě mezi generacemi. Jeho finanční rovnováha závisí na poměru mezi počtem zaměstnanců odvádějících daně a počtem důchodců. Procenta růstu příjmů a zaměstnaného aktivního obyvatelstva tvoří od tohoto okamžiku dva hlavní faktory vývoje.

5.1 VYTVOŘENÍ DŮCHODOVÉ POJIŠTOVNY ZAMĚSTNANCŮ SPOLEČNOSTI RATP K 1. LEDNU 2006

- (28) Článek 1 vyhlášky č. 2005-1635 ze dne 26. prosince 2005⁽¹⁵⁾ vytvořil 1. ledna 2006 důchodovou pojišťovnu zaměstnanců společnosti RATP (dále jen „CRP-RATP“).
- (29) CRP-RATP má statut orgánu sociálního zabezpečení podle soukromého práva, je právnickou osobou a je na společnosti RATP nezávislá právně a finančně. Na základě článku L711-1 zákona o sociálním zabezpečení používá CRP-RATP všech pravomocí definovaných v článku L111-1 uvedeného zákona, především toho, že organizace sociálního zabezpečení je založena na principu vnitrostátní solidarity. Podléhá pravidlům zákona o sociálním zabezpečení, který platí pro všechny autonomní důchodové pojišťovny. Podléhá kontrole příslušnými státními orgány, které zastupují vládní komisaři.
- (30) K datu svého založení se CRP-RATP stala místo RATP jediným právním dlužníkem starobních důchodů zaměstnanců vykonávajících statutární zaměstnání.
- (31) Z tohoto titulu vybírá CRP-RATP od 1. ledna 2006 zprošťující odvod RATP odpovídající příspěvkům aktivních účastníků zvláštního režimu a jejímu příspěvku jakožto zaměstnavatele. Výše příspěvků byla také ke stejnému datu zvýšena na úroveň podle obecných právních předpisů⁽¹⁶⁾. Kromě těchto důchodových příspěvků dostává CRP-RATP od státu platbu určenou k vyrovnání jejích účtů. Tento vyrovnávací příspěvek financuje jak demografický deficit zvláštního režimu, tak vlastní důchodové nároky z tohoto režimu. V letech 2006 a 2007 vyplatil stát vyrovnávací dotaci ve výši 390,11 a 414 milionů eur.

5.2 FINANČNÍ PŘÍČLENĚNÍ ZÁKLADNÍCH NÁROKŮ ZVLÁŠTNÍHO REŽIMU SPOLEČNOSTI RATP K REŽIMŮM OBECNÉHO PRÁVA

- (32) Článek 18 výše uvedené vyhlášky č. 2005-1635 ze dne 26. prosince 2005 stanoví pro CRP-RATP možnost

⁽¹⁵⁾ Vyhláška č. 2005-1635 ze dne 26. prosince 2005 o důchodové pojišťovně zaměstnanců Autonomní správy pařížských dopravních podniků.

⁽¹⁶⁾ Vyhláška č. 2005-1638 ze dne 26. prosince 2005 stanovující procento příspěvku do důchodové pojišťovny zaměstnanců Autonomní správy pařížských dopravních podniků.

finančně přičlenit část nároků na důchod ze zvláštního systému zaměstnanců společnosti RATP k režimům obecného práva (CNAV⁽¹⁷⁾ a ARGIC⁽¹⁸⁾/ARRCO⁽¹⁹⁾)⁽²⁰⁾, tj. technicky provést převod důchodových operací z CRP-RATP na režimy obecného práva (dále jen „režimy příjmu“).

- (33) Přičlenění části důchodových nároků ze zvláštního režimu RATP k režimům obecného práva má za cíl použití mechanismu mezigenerační a meziprofesionální solidarity na podstatně širším demografickém základě, a obecněji zajistit trvalost financování režimů povinného důchodu, financovaných podle průběžného principu.

Základní nároky nabyté k datu operace přičlenění

- (34) Na základě článku L222-6 zákona o sociálním zabezpečení může být přičlenění speciálního důchodového režimu nebo jiného důchodového režimu k režimům obecného práva provedeno pro část služeb prováděných zvláštními režimy ekvivalentní službám důchodového pojištění poskytovaným zaměstnancům obecného režimu.
- (35) V rámci průběžného důchodového režimu se převzetí režimem příjmu minulých nároků nabytých v jiném režimu (a tedy podle jiných kritérií) provádí vypočtením těchto nabytých nároků na základě pravidel režimu příjmu tak, jako by oprávněné osoby (důchodci, aktivní obyvatelstvo a vyřazení) strávili celou svou dobu zaměstnání v režimu příjmu.

⁽¹⁷⁾ CNAV: Caisse Nationale d'Assurance Vieillesse.

⁽¹⁸⁾ AGIRC: Association générale des institutions de retraite des cadres.

⁽¹⁹⁾ ARRCO: Association pour le régime de retraite complémentaire des salariés.

⁽²⁰⁾ Finanční přičlenění nechá nedotčený zvláštní režim a jeho pravidla. Cílem je vyjmout důchodové závazky z rozvahy podniků, které jsou touto operací dotčeny. Přičlenění, na rozdíl od začlenění, vylučuje jakýkoli přímý vztah mezi režimy obecného práva a podniky, zaměstnanci a důchodci přičleněné skupiny. Prostřednictvím struktury „obrazovky“ vytvořené mezi podniky a zaměstnanci přičleňovaného sektoru na straně jedné a režimy obecného práva na straně druhé upravuje přičlenění pouze globální finanční toky založené na „virtuálních“ operacích. Virtuální jsou do té míry, že zaměstnanci nemají žádný přímý právní či správní vztah s institucemi režimu příjmu a nadále se na ně uplatňuje zvláštní režim pro určení jejich důchodových nároků a revalorizaci přiznaných důchodů.

- (36) V tomto konkrétním případě francouzské orgány vypočítaly základní nároky, tj. ty, které odpovídají důchodovým dávkám vypočteným podle pravidel režimů příjmu a které budou převzaty těmito režimy⁽²¹⁾. Pouze takto definované základní nároky mohou být převzaty režimy příjmu.
- (37) Článek 222-6 zákona o sociálním zabezpečení mimo jiné stanoví, že přiřazení zvláštního režimu musí respektovat princip přísné finanční neutrality operace pro pojištění režimu příjmu. Jinak řečeno, finanční přiřazení zvláštního důchodového režimu k režimům obecného práva nesmí v žádném případě zhoršit finanční situaci režimů příjmu.
- (38) Dojde-li v tomto stadiu k vážení, jehož účelem je určit, jaký podíl těchto důchodových nároků je skutečně zhodnocen při přiřazení tak, aby byl striktně dodržen výše uvedený princip finanční neutrality. Konceptuálně vážení porovnává poměr nákladů na důchody přiřazené skupiny k poměru nákladů na důchody režimu příjmu⁽²²⁾. Režim příjmu tedy určí, jaký poměr převzetí minulých nároků zajišťuje rovnost těchto poměrů nákladů: do tohoto procenta zhodnocení jsou důchodové dávky převzaty režimem příjmu „bezplatně“.
- (39) Pokud je procento zhodnocení podle režimu příjmu u obnovených nabytých nároků nižší než 100 %, může tento režim navrhnout přiřazenému režimu potvrzení 100 % těchto nároků proti zaplacení příspěvku na zachování nároků (nebo také „doplatek“).
- (40) Metoda výpočtu doplatků má za cíl nezhorsit předpokládanou situaci *ex ante* režimu příjmu. Je-li vážení výhledové, výše doplatku se rovná čisté aktualizované hodnotě ročních vstupních nároků. Roční vstupní nárok je ten, který pro dodatečné nároky (tj. přesahující nároky převzaté bezplatně) převzaté režimem příjmu každoročně vyrovnává poměry nákladů mezi začleněným režimem a režimem příjmu.
- (41) Pokud je finanční situace režimu příjmu strukturálně deficitní, metoda výpočtu vyžaduje, aby se tato tendence nerovnováha nezhoršovala, nikoli aby byla snižována tím, že od převáděné skupiny bude vyžadována očekávaná technická rovnováha.
- (42) V tomto případě je demografická struktura RATP horší než demografická struktura průměrného francouzského podniku, který je účastníkem důchodových režimů obecného práva, úplné přiřazení základních nároků zvláštního důchodového režimu zaměstnanců společnosti RATP k režimům obecného práva vyžaduje, aby režimům příjmu byly vyplaceny doplatky, tj. mimořádné, paušální a zprošťující příspěvky.
- (43) Francouzské orgány podrobně vypracovaly metody výpočtu těchto doplatků. Výpočty se provádějí podle hodnot parametrů platných při realizaci. Těmito parametry jsou:
- procenta příspěvků a základy pro výpočet dotace do rezerv očekávaných doplňkovými režimy,
  - diskontní sazba a případně tabulka úmrtnosti, které se mění podle ekonomických okolností.
- (44) Francouzské orgány v tomto stadiu odhadují, že doplatky k úhradě budou následující:
- Doplatek pro Caisse nationale d'assurance vieillesse (CNAV), která spravuje obecný režim sociálního zabezpečení, by se měl pohybovat zhruba (mezi 400 a 800) (*) miliony eur,
  - Doplatky do doplňkových režimů obecného práva, spravované AGIRC-ARRCO, ve formě účasti na technických rezervách těchto režimů, by měly být zhruba (mezi 80 a 300) miliony eur.
- (45) Francouzská vláda předpokládá, že místo CRP-RATP převezme úhradu těchto doplatků režimům společného práva tak, aby byla zajištěna finanční neutralita přiřazení zvláštního režimu RATP k těmto režimům příjmu.

(21) Nároky ze zvláštního režimu nebo „zvláštní“ nároky odpovídají svou konstrukcí rozdílu mezi důchodovými nároky poskytovanými zvláštními režimem RATP a podílem odpovídajícím dávkám poskytovaným podle obecného práva nebo základním nárokům. „Zvláštní“ nároky zvláštního režimu společnosti RATP tedy odpovídají důchodovým nárokům přesahujícím nároky normálně poskytované režimy obecného práva. Nároky ze zvláštního režimu, které budou postupně mizet v rámci reformy zvláštních důchodových režimů (viz 0. bod odůvodnění tohoto rozhodnutí) zůstávají k tíži CRP-RATP.

(22) Odchytky mezi poměry nákladů obou režimů závisí jednak na rozdílech v úrovni a struktuře odměn (které ovlivňují náklady na důchody) a jednak na demografických rozdílech (například poměrně užší základna osob odvádějících dávky, která ovlivňuje výši příspěvků).

(*) Informace, na kterou se vztahuje profesionální tajemství.

Základní nároky získané po operaci přičlenění

- (46) Co se týče základních nároků nabytých po operaci přičlenění, předpokládá se, že RATP a její zaměstnanci zaplatí důchodové příspěvky společného práva protihodnotou za zásah obecného režimu a režimů doplňkových.

6. DŮVODY, KTERÉ VEDLY K PŘIJETÍ ROZHODNUTÍ O ZAHÁJENÍ ŘÍZENÍ

- (47) Ve svém rozhodnutí o zahájení řízení vyjádřila Komise pochybnosti o slučitelnosti oznámené reformy se společným trhem. Komise poznamenala, že cílem řízení bylo zjistit, zda je oznámená reforma podporou pro společnost RATP.
- (48) Komise nejprve vznesla otázku úzkého vztahu mezi vytvořením CRP-RATP a operací přičlenění k režimům společného práva a pokládala za nezbytné ověřit, zda přičlenění základních nároků nepředstavuje státní podporu ve prospěch společnosti RATP.
- (49) Poté Komise vyjádřila pochybnosti k návrhu, zda financování zvláštních dávek důchodového režimu společnosti RATP státem není státní podporou a zda toto je slučitelné se společným trhem.
- (50) Nakonec Komise vyjádřila pochybnosti ohledně nutnosti oznámené reformy a ohledně její proporcionality vzhledem ke společnému zájmu. Co se týče nutnosti oznámené reformy, Komise si položila otázku o skutečném a účinném otevření trhu hromadné dopravy v pařížském regionu a o odstranění prvků charakterizujících právní a faktickou situaci společnosti RATP, které by mohly narušit skutečnou konkurenci. Komise rovněž vyjádřila pochybnosti o přiměřeném charakteru oznámené reformy především z důvodu, že tato reforma se bude rovněž týkat zvláštních důchodových závazků zaměstnanců, kteří budou přijati do pracovního poměru po její realizaci.
- (51) Ve svém rozhodnutí ze dne 10. října 2007 Komise naopak dospěla k závěru, že financování deficitu důchodového systému společnosti RATP státem za období 1995-2005 bylo státní podporou na základě bodu iii) čl. 1 písm. b) nařízení Rady (ES) č. 659/1999 ze dne 22. března 1999, kterým se stanoví prováděcí pravidla k článku 93 Smlouvy o ES⁽²³⁾ (viz 0. bod odůvodnění tohoto rozhodnutí).
- (52) Komise se mimo jiné domnívala, že článek 87 Smlouvy o ES se na CRP-RATP nepoužije, neboť není podnikem (67. bod odůvodnění uvedeného rozhodnutí).
- (53) Komise se domnívala, že záruka poskytnutá francouzským státem osobám oprávněným ze zvláštního režimu

je určena přímo zaměstnancům RATP, nikoli samotné společnosti RATP, takže nemůže být kvalifikována jako ekonomická výhoda pro podnik (70. bod odůvodnění uvedeného rozhodnutí).

7. ARGUMENTY FRANCOUZSKÝCH ORGÁNŮ PO ZAHÁJENÍ ŘÍZENÍ

Předběžná poznámka

- (54) Dopisem ze dne 22. ledna 2008 francouzské úřady připomněly, že podle jejich názoru oznámená reforma zavádí podporu pro osoby, nikoli pro podnik RATP, a tudíž nemůže být státní podporou ve prospěch společnosti RATP. Mimo jiné, i kdyby skutečným příjemcem oznámené reformy byla společnost RATP, francouzské orgány se domnívají, že tato reforma nemůže narušit obchod mezi členskými státy, ani narušit hospodářskou soutěž, neboť společnost RATP působí pouze na jediném trhu, na trhu městské hromadné dopravy v regionu Ile-de-France, který ještě není otevřený pro konkurenci a kde reforma nemá žádný dopad na činnost dceřiných společností RATP nebo na trhy, na nichž tyto působí.

K přičlenění základních práv

- (55) Francouzské orgány se domnívají, že přičlenění CRP-RATP k obecnému režimu neobsahuje prvky státní podpory ve prospěch společnosti RATP vzhledem k absenci výhody pro RATP.
- (56) Nejprve se francouzské úřady domnívají, že, jak to sama Komise uvedla v bodě 69 rozhodnutí o zahájení, „druhá etapa reformy, tj. výplata doplateků a převod financování základních nároků z CRP-RATP na CNAV a AGIRC-ARRCO, se nijak nedotýká ekonomické situace společnosti RATP.“
- (57) Francouzské úřady se dále domnívají, že závazky společnosti RATP, které odpovídaly základním nárokům, tvoří náklady, které by normálně měly zatížit její rozpočet ve smyslu judikatury Společenství. Podle francouzských orgánů jsou finanční zdroje francouzských podniků normálně zatíženy zprošťujícími odvody placenými do penzijních fondů podle obecného práva, ale nikoli povinností výplaty důchodů aktivním zaměstnancům a důchodcům, jak tomu bylo v případě RATP, jejíž součástí byl až do oznámené reformy penzijní úřad. V důsledku toho, pokud jsou doprovázeny platbou zprošťujícího odvodu ve výši podle obecného práva, nemá přičlenění CRP-RATP k režimu podle obecného práva a výplata doplateků státem do obecného režimu, za důsledek, že by společnost RATP nenesla náklady, které by normálně zatěžovaly finanční zdroje podniku.

⁽²³⁾ Úř. věst. L 83, 27.3.1999, s. 1.

(58) Nakonec se francouzské orgány domnívají, že vzhledem k tomu, že společnosti RATP byl při jejím založení v roce 1948 stanoven státem zvláštní režim, nebylo by normální, aby podnik hradil doplatky, které jsou protihodnotou za přiřazení CRP-RATP k režimu podle obecného práva.

K financování zvláštních nároků

(59) Za prvé, francouzské orgány se domnívají, že judikatura, podle které tvoří náklady vyplývající z kolektivní smlouvy výdaje, které normálně zatěžují rozpočet podniku, neboť podnik tuto smlouvu přijal dobrovolně nebo tato byla podniku stanovena předpisy či zákony⁽²⁴⁾, se v tomto případě nepoužije, neboť důchodový systém pro zaměstnance RATP není výsledkem kolektivní smlouvy.

(60) Za druhé, francouzské orgány se domnívají, že existence zvláštních nároků netvoří žádnou výhodu pro společnost RATP. Skutečnost, že společnost RATP i nadále zaměstnává statutární pracovníky požívající zvláštních práv, nijak nedokazuje, že existence zvláštních nároků by představovala ekonomickou výhodu pro RATP.

(61) Za třetí, francouzské orgány trvají na tom, že veřejné financování zvláštních nároků je pouhou kompenzací normálních výdajů hrazených RATP. Francouzské orgány se domnívají, že závěr, podle kterého není financování zvláštních důchodových nároků státní pomocí, vyplývá z principů podporovaných judikaturou Společenství od vzniku Společenství, čehož jsou rozsudky *Combus*⁽²⁵⁾ a *Enirisorse*⁽²⁶⁾ pouze nejnovější ilustrací.

Ke slučitelnosti oznámené reformy se společným trhem

(62) Za předpokladu, že by se Komise domnívala, že oznámená reforma obsahuje prvky státní podpory, mají francouzské orgány za to, že dotčená reforma by byla v každém případě slučitelná se společným trhem.

(63) Francouzské orgány trvají na svém stanovisku, podle kterého je oznámená reforma v souladu s teorií uvízlých nákladů a je ve prospěch hospodářské soutěže.

(64) Dále se francouzské orgány domnívají, že nové financování důchodových nároků od roku 2006 je nezbytné a je přiměřené pro dosažení konkurenčního fungování trhu.

⁽²⁴⁾ Rozsudek Soudního dvora ve věci *Francie v. Komise*, C-251/97, Sb. rozh. 1999, I-6639, bod 40.

⁽²⁵⁾ Rozsudek Soudu ve věci *Danske Busvognmaend v. Komise*, T-157/01, Sb. rozh. 2004, II-917.

⁽²⁶⁾ Rozsudek Soudního dvora ve věci *Enirisorse SpA v. SotaCRP-RATPbo SpA*, C-237/04, Sb. rozh. 2006, I-2843.

(65) Francouzské orgány se domnívají, že oznámená reforma je nezbytná, neboť předchází otevření odvětví městské dopravy v regionu Ile-de-France konkurenci, které stanoví nařízení (ES) č.1370/2007. Jednak umožní předejít narušení hospodářské soutěže mezi veřejnými a soukromými provozovateli a také definitivně odstranit vstupní bariéru, kterou tvořil způsob financování důchodů společnosti RATP.

(66) Francouzské orgány informovaly Komisi o přiměřenosti oznámené reformy dopisem ze dne 23. dubna 2008 týkající se reformy zvláštního důchodového režimu společnosti RATP, jež zahájila francouzská vláda a která harmonizuje zvláštní důchodový režim společnosti RATP s pravidly existujícími v obecném právu.

8. PŘIPOMÍNKY ZÚČASTNĚNÝCH STRAN PO ZAHÁJENÍ ŘÍZENÍ

(67) Dopisem ze dne 13. února 2008 vyjádřil odborový svaz SUD společnosti RATP svůj nesouhlas s reformou oznámenou francouzskými orgány, neboť podle něj je jediným cílem přeměnit společnost RATP ve velkou mezinárodní skupinu řídicí se finančním prospěchem. V tomto dopise upozornil odborový svaz SUD společnosti RATP Komisi na skutečnost, že podle něj nemají zaměstnanci RATP postavení zaměstnanců podle soukromého práva, podléhajících zákoníku práce.

(68) Odborový svaz SUD společnosti RATP dále tvrdí, že reforma důchodového systému společnosti RATP by měla být vypracována smíšenou paritní komisí, neboť spadá do oblasti kolektivního vyjednávání mezi sociálními partnery.

9. KOMENTÁŘE FRANCIE K PŘIPOMÍNKÁM ZÚČASTNĚNÝCH STRAN

(69) Co se týče právního režimu vztahujícího se na zaměstnance společnosti RATP, francouzské orgány ve svém dopise ze dne 3. dubna 2008 upřesnily, že ustanovení zákoníku práce se vztahují na statutární zaměstnance RATP, kromě případů, kdy zákoník práce nebo judikatura výslovně vyloučily, aby se tato ustanovení na tyto zaměstnance vztahovala. Podle Francie existence takových výjimek nestačí k tomu, aby bylo možné zaměstnance RATP charakterizovat jako osoby s pracovním vztahem podle veřejného práva.

(70) Francie mimo jiné uvádí, že vyhláška č. 60-1362 ze dne 19. prosince 1960, která dává pravomoci smíšené paritní komisi RATP v oblasti postavení zaměstnanců, neuvádí důchodový režim. Podle francouzských orgánů není důchodový režim společnosti RATP výsledkem kolektivních vyjednávání, nýbrž jí byl stanoven státem administrativní cestou.

10. OBLAST PŮSOBNOSTI TOHOTO ROZHODNUTÍ

- (71) Toto rozhodnutí se týká slučitelnosti nového systému financování důchodů s pravidly Společenství pro státní podpory.
- (72) Zahájení řízení dne 10. října 2007, a zvláště připomínky francouzských orgánů, umožnily Komisi upřesnit podmínky realizace oznámené reformy a identifikovat tak tři opatření, která by mohla mít znaky státní podpory.
- (73) Za prvé, CRP-RATP se od 1. ledna 2006 stala jediným právním dlužníkem důchodů pro zaměstnance vykonávající statutární zaměstnání, a to místo společnosti RATP.
- (74) Za druhé, od 1. ledna 2006 vyplácí stát CRP-RATP podporu určenou na vyvážení jejích účtů. Tato veřejná dotace pokrývá demografický deficit a dodatečné náklady zvláštního režimu RATP.
- (75) Za třetí, oznámená reforma zvažuje pro CRP-RATP možnost přičlenit k režimům obecného práva základní důchodové nároky zvláštního režimu. Stát místo CRP-RATP uhradí výplatu doplatků určených na dodržení principu přísné finanční neutrality přičlenění.

11. HODNOCENÍ PRVNÍHO OPATŘENÍ: VYTVOŘENÍ CRP-RATP

- (76) Komise uvádí, že CRP-RATP se od 1. ledna 2006 stala jediným právním dlužníkem důchodů pro zaměstnance vykonávající statutární zaměstnání, a to místo společnosti RATP. Komise konstatuje, že současně se příspěvek placený ze strany RATP do CRP-RATP z titulu důchodů stal zproštlujícím.
- (77) Komise poznamenává, že v rámci systému existujícího před 1. lednem 2006 byla společnost RATP právně poplatníkem důchodových závazků ze zvláštního režimu. Z tohoto titulu byl systém financování zvláštního režimu zaměstnanců společnosti RATP odchylkou od obecného práva: RATP byla zárukou finanční rovnováhy dotčeného režimu, příspěvek „zaměstnavatele“ placený RATP do zvláštního režimu nebyl zproštlujícím.
- (78) Komise tedy dospěla k závěru, že ustanovení předpokládaná oznámenou reformou měla za hlavní účinek dodat příspěvku „zaměstnavatele“ placenému RATP z titulu

důchodu jejich zaměstnanců zproštlující povahu a zbavit tak společnosti historické povinnosti zajišťovat rovnováhu zvláštního režimu. Jinak řečeno, oznámená reforma převádí odpovědnost za finanční rovnováhu dotčeného zvláštního režimu ze společnosti RATP na CRP-RATP a v konečném důsledku na stát.

- (79) Komise mimo jiné konstatuje, že povinnost finanční vyváženosti zvláštního režimu, jež spočívala na společnosti RATP, by se při neuskutečnění oznámené reformy projevila připsáním závazku vůči státu, jenž by byl při přechodu na standardy IFRS (International Financial Reporting Standard, mezinárodní standard účetního výkaznictví), které platí pro RATP od 30. června 2007, zaúčtován jako rezerva⁽²⁷⁾.
- (80) Komise by v tomto stadiu chtěla zdůraznit, že otázka spojená s vytvořením CRP-RATP je identická s problematikou uvedenou v rámci reformy způsobu financování důchodů státních úředníků pracujících u společnosti La Poste⁽²⁸⁾. V důsledku toho Komise ověří, zda v tomto případě dotčené opatření obsahuje prvky státní podpory za použití stejného postupu jako u výše uvedeného rozhodnutí.

11.1 EXISTENCE STÁTNÍ PODPORY

- (81) Článek 87 odst. 1 Smlouvy o ES stanoví, že „podpory poskytované v jakékoli formě státem nebo ze státních prostředků, které narušují nebo mohou narušit hospodářskou soutěž tím, že zvýhodňují určité podniky nebo určitá odvětví výroby, jsou, pokud ovlivňují obchod mezi členskými státy, neslučitelné se společným trhem, nestanoví-li tato smlouva jinak“.
- (82) Hodnocení vnitrostátního opatření jako státní podpory ve smyslu čl. 87 odst. 1 Smlouvy o ES předpokládá, že jsou splněny následující kumulativní podmínky, a to: 1) dotčené opatření dává selektivní hospodářskou výhodu; 2) tato výhoda je financována ze státních zdrojů; 3) tato výhoda narušuje nebo by mohla narušit hospodářskou soutěž a, konečně; 4) tato výhoda ovlivňuje obchod mezi členskými státy.
- (83) Je třeba uvést důvody, které dovolují se domnívat, že dotčené opatření splňuje tyto kumulativní podmínky a tudíž představuje státní podporu ve prospěch společnosti RATP ve smyslu čl. 87 odst. 1 Smlouvy o ES.

⁽²⁷⁾ Podle informační zprávy pana Bertranda AUBANA, senátora, vypracované jménem Výboru pro finance, kontrolu rozpočtu a hospodářské účty obyvatel ze dne 9. července 2008, jsou tyto penzijní závazky odhadovány na 21 miliard eur.

⁽²⁸⁾ Rozhodnutí Komise 2008/204/ES ze dne 10. října 2007 týkající se státních podpor poskytnutých Francií v souvislosti s reformou způsobu financování důchodů státních úředníků pracujících u společnosti La Poste (Úř. věst. L 63, 7.3.2008, s. 16).

11.1.1 EXISTENCE SELEKTIVNÍ HOSPODÁŘSKÉ VÝHODY VE PROSPĚCH SPOLEČNOSTI RATP

(84) Pro vyhodnocení toho, zda předmětné opatření obsahuje prvky státní podpory, je třeba určit, zda toto opatření poskytuje společnosti RATP hospodářskou výhodu tím, že jí umožňuje zbavit se nákladů, které by za běžné situace musela hradit z vlastních finančních zdrojů, a tak je narušeno běžné fungování tržních sil⁽²⁹⁾.

(85) V tomto kontextu, podle ustálené judikatury, je běžným nákladem náklad na běžné řízení každodenních činností podniku⁽³⁰⁾. Soudní dvůr rovněž rozhodl, že podpora spočívá ve snížení nákladů, které zpravidla zatěžují rozpočet podniků vzhledem k povaze nebo struktuře předmětného režimu nákladů, zatímco zvláštní zatížení je naopak dodatečným nákladem vůči uvedeným obvyklým nákladům⁽³¹⁾.

(86) Vzhledem k judikatuře Soudního dvora a v souladu s jeho rozhodovacím postupem⁽³²⁾ se Komise domnívá, že pro kvalifikaci nákladů jako „normální“ nebo „zvláštní“ je nutné vymezit referenční či srovnávací rámec, aby bylo možné zjistit, které podniky by byly vzhledem k cíli předmětného opatření ve srovnatelné právní i faktické situaci.

(87) V tomto směru je nutné připomenout, že pro použití čl. 87 odst. 1 Smlouvy o ES je třeba pouze určit, zda v rámci daného právního režimu může státní opatření zvýhodnit „určité podniky nebo určitá odvětví výroby“ ve smyslu čl. 87 odst. 1 Smlouvy o ES oproti ostatním podnikům, které se nacházejí ve srovnatelné právní i faktické situaci vzhledem k cíli, který dotčené opatření sleduje.

(88) Přesněji Soudní dvůr uvádí, že výběr referenčního systému probíhá ve dvou fázích: za prvé určení systému

nákladů dotčeného příslušným opatřením a, za druhé, určení obecného režimu platného pro dotčený systém nákladů.

(89) Za předpokladu, že je možné najít vhodný vnější porovnávací subjekt a srovnáním vymezit „neobvyklé“ náklady, není dotčené opatření státní podporou ve smyslu čl. 87 odst. 1 Smlouvy o ES. V opačném případě představuje dotčené opatření státní podporu ve smyslu téhož ustanovení.

11.1.1.1 V tomto případě neexistuje pro účely srovnání žádný vhodný vnější subjekt

(90) Při použití této metodiky na daný případ se Komise domnívá, že systém nákladů dotčený příslušným opatřením tvoří sociální příspěvky hrazené zaměstnavatelem v rámci povinného důchodového pojištění jeho zaměstnanců.

(91) Teoreticky Komise rozlišuje dva možné referenční rámce:

— předpisy v oblasti povinného důchodového pojištění, které se vztahují na penzijní režimy obecného práva, tj. systém sociálního zabezpečení spravovaný CNAV a doplňkovými režimy spravovanými AGIRC a ARRCO,

— předpisy v oblasti povinného důchodového pojištění vztahující se na ostatní veřejnoprávní instituce.

(92) Co se týče prvního možného porovnávacího subjektu, tedy důchodových režimů podle obecného práva, Komise poznamenává, že od 1. ledna 2006 společnost RATP platí sociální příspěvek, jehož výše je totožná se sociálním příspěvkem, který platí podniky důchodovým fondům spravujícím režimy podle obecného práva. Komise ovšem připomíná, že k 1. lednu 2006 dávky vyplácené oprávněným osobám společnosti RATP ze zvláštního režimu spravovaného CRP-RATP jsou vyšší než dávky zaměstnanců, kteří jsou účastníky režimu obecného práva.

(93) Komise navíc konstatuje, že účastníci systémů společného práva jsou zaměstnanci se smlouvou podle práva soukromého, zatímco zaměstnanci společnosti RATP jsou statutárními zaměstnanci. V tomto ohledu je třeba uvést, že statut zaměstnanců společnosti RATP se odchyluje od obecného práva ve více bodech (viz poznámka pod čarou 6).

⁽²⁹⁾ Rozsudek ve věci *Francie v. Komise*, C-301/87, Sb. rozh. 1990, s. I-307, bod 41.

⁽³⁰⁾ V tomto smyslu viz rozsudek Soudu ve věci *Španělsko v. Komise*, T-55/99, Sb. rozh. 2000, s. II-3207, bod 82.

⁽³¹⁾ Rozsudek Soudního dvora ve věci *H.J. Banks & Co v. The Coal Authority and Secretary of State for Trade and Industry*, C-390/98, Sb. rozh. 2001, s. I-6117, bod 33.

⁽³²⁾ V tomto smyslu viz výše uvedené rozhodnutí 2008/204/ES a rozhodnutí Komise ze dne 10. října 2007 týkající se reformy financování důchodových režimů v bankovním sektoru v Řecku (Úř. věst. C 308, 19.12.2007, s. 9).

- (94) Na základě předchozích úvah a v souladu se svým rozhodovacím postupem⁽³³⁾ se Komise domnívá, že ustanovení vztahující se na režimy obecného práva v oblasti povinného důchodového pojištění nemohou být použity jako srovnávací subjekt pro analýzu, kterou Komise provádí, aby zjistila existenci hospodářské výhody ve smyslu čl. 87 odst. 1 Smlouvy o ES.
- (95) Co se týče druhého možného srovnávacího subjektu, tedy veřejných subjektů, Komisi se nepodařilo najít hospodářské subjekty tvořící stejnorodou skupinu, s níž by bylo možné provést srovnání. Společnost RATP se ve skutečnosti ve Francii nachází z více důvodů ve velice specifické faktické i právní situaci⁽³⁴⁾.
- (96) Komise se proto domnívá, že neexistuje žádný vnější porovnávací subjekt, který by umožnil vymezit „obvyklé“ odvody podniku nalézajícího se ve srovnatelné právní a faktické situaci jako společnost RATP s ohledem na cíl projednávaného opatření.
- (97) Rozsudek *Enirisorse*⁽³⁵⁾, zmiňovaný Francií, nijak nemění závěry Komise týkající se existence výhody ve prospěch společnosti RATP. Ve skutečnosti v tomto rozsudku Soudní dvůr opírá svůj závěr o srovnání sporného opatření s „obvyklou situací“, kterou mohl Soudní dvůr vymezit, ale která v této věci ve srovnatelné podobě neexistuje.
- (98) Neexistuje-li vhodný vnější porovnávací subjekt, Komise se domnívá, že pro určení zvýhodnění ve smyslu čl. 87 odst. 1 Smlouvy o ES tvoří referenční rámec pro vyhodnocení existence zvýhodnění vlastní situace společnosti RATP před poskytnutím podpory.
- (101) Komise dospěla k závěru, že předmětná opatření zprošťují společnost RATP nákladů, které měla nést na základě výše uvedeného zákona z roku 1948.
- (102) Komise se v souvislosti s analýzou, zda se v případě samotné společnosti RATP jedná o obvyklé náklady na důchody či nikoli, domnívá, že povinnosti, které musí podnik plnit v souladu s pracovními právními předpisy nebo kolektivními smlouvami uzavřenými s odbory v oblasti náhrad za propuštění a/nebo předčasný odchod do důchodu, jsou součástí obvyklých nákladů, které musí podnik hradit ze svých vlastních zdrojů⁽³⁶⁾.
- (103) V širším smyslu se Komise domnívá, že náklady, které musí společnost RATP nést na základě zákona z roku 1948, jsou obvyklými náklady. Jelikož předmětná opatření umožňují nenést náklady, které by za normálních okolností zatěžovaly vlastní finanční zdroje společnosti RATP, Komise se domnívá, že subjektu je těmito opatřeními poskytnuta ekonomická výhoda ve smyslu čl. 87 odst. 1 Smlouvy o ES. Tato výhoda je selektivní, neboť se vztahuje pouze na jediného příjemce.
- (104) Komise mimo jiné konstatovala, že povinnost finanční vyváženosti zvláštního režimu, jež spočívala na společnosti RATP, by se při neuskutečnění oznámené reformy projevila připsáním závazku vůči státu do rozvahy společnosti RATP, jež by byl při přechodu na standardy IFRS (International Financial Reporting Standard, mezinárodní standard účetního výkaznictví), které platí pro RATP od 30. června 2007, zaúčtován jako rezerva.
- (105) Tento prvek potvrzuje, že vytvoření CRP-RATP ulehčuje společnosti RATP od nákladů, které by normálně měla nést.

11.1.1.2 Existence hospodářské výhody

- (99) Jak je uvedeno výše, v rámci systému existujícího před 1. lednem 2006 byla společnost RATP právně poplatníkem důchodových závazků ze zvláštního režimu. Z tohoto titulu byla RATP zárukou finanční rovnováhy dotčeného režimu, příspěvek „zaměstnavatele“ placený společností RATP do zvláštního režimu nebyl zprošťující.
- (100) Komise konstatovala, že hlavním účinkem ustanovení oznámené reformy je skutečnost, že příspěvek „zaměstnavatele“ hrazený společností RATP z titulu důchodů pro její zaměstnance získává povahu zproštění od závazku.

11.1.1.3 Nepoužitelnost judikatury *Combust* v tomto případě

- (106) Francouzské orgány podrobně uvádějí rozsudek *Combust*⁽³⁷⁾, v němž Soud prvního stupně považoval za „neobvyklé“ náklady vyplývající z výsadního postavení zaměstnanců podniku, který po reformě řídí své pracovníky podle obecného práva, tedy podle stejného práva jako jeho konkurenti. Soud tak prohlásil: „Cílem předmětného opatření bylo nahradit výsadní a nákladné postavení úředníků zaměstnaných společnostmi *Combust* postavením smluvních pracovníků, které je srovnatelné s postavením zaměstnanců jiných podniků autobusové

⁽³³⁾ V tomto smyslu viz rozhodnutí uvedená v poznámce pod čarou 32.

⁽³⁴⁾ Viz zejména oddíly 2 a 3 tohoto rozhodnutí.

⁽³⁵⁾ Rozsudek Soudního dvora ve věci *Enirisorse SpA v. Ministero delle Finanze*, C-34/01, Sb. rozh. 2003, s. I-14243.

⁽³⁶⁾ Viz bod 63 Pokynů Společenství pro státní podporu na záchranu a restrukturalizaci podniků v obtížích (Úř. věst. C 244, 1.10.2004, s. 2).

⁽³⁷⁾ Rozsudek ve věci *Danske Busvognmaend v. Komise*, T-157/01, Sb. rozh. 2004, s. II-917.

dopravy, které jsou se společností *Combus* v hospodářské soutěži. Jednalo se tedy o to, aby společnost *Combus* byla zbavena strukturální nevýhody ve srovnání s jeho soukromoprávními konkurenty. Jediným cílem čl. 87 odst. 1 Smlouvy o ES je však zakázat výhody, které zvýhodňují některé podniky, neboť pojem podpora se vztahuje pouze na zásahy snižující náklady, jež obvykle zatěžují rozpočet podniku a mohou být považovány za hospodářskou výhodu, kterou by podnik, jenž je příjemcem, za obvyklých tržních okolností nezískal. [...] Dánský stát místo zaplacení částky ve výši 100 milionů dánských korun přímo úředníkům zaměstnaným společností *Combus* ostatně mohl dosáhnout stejného cíle prostřednictvím opětovného zaměstnání uvedených úředníků ve státní správě, aniž by platil zvláštní příplatky, což by společnosti *Combus* umožnilo okamžitě zaměstnat smluvní pracovníky se soukromoprávním postavením.“

(107) Obecně je nejprve třeba podotknout, že rozhodnutí ve věci *Combus* nebylo potvrzeno Soudním dvorem. Některé prvky judikatury Soudního dvora jsou v rozporu s domněnkou, podle níž náhrada strukturální nevýhody vylučuje posouzení zásahu jako podpory. Soudní dvůr tak stále tvrdil, že existence podpory má být hodnocena s ohledem na dopady, a nikoli podle příčin nebo cílů státních zásahů⁽³⁸⁾. Soudní dvůr rovněž zdůraznil, že pojem podpora se vztahuje i na výhody, které byly poskytnuty veřejnými orgány a jež v různých podobách snižují náklady, které za normálních okolností zatěžují rozpočet podniku⁽³⁹⁾. Soudní dvůr rovněž jasně uvedl, že náklady na odměňování zaměstnanců ze své podstaty zatěžují rozpočet podniků bez ohledu na to, zda tyto náklady vyplývají ze zákonných povinností nebo kolektivních smluv⁽⁴⁰⁾ či nikoli. V tomto rámci měl Soudní dvůr za to, že skutečnost, kdy státní opatření mají kompenzovat dodatečné náklady, neznamená, že nemají být posuzovány jako podpora⁽⁴¹⁾. V této souvislosti francouzské orgány požadují uplatnění zásady přijaté soudem při rozsudku ve věci *Combus* a tvrdí, že oznámená reforma společnost *RATP* pouze zbavuje „neobvyklého“ nákladu.

(108) V tomto ohledu Komise připomíná, že tuto věc odlišují od věci *Combus* podstatné prvky:

⁽³⁸⁾ Rozsudek Soudního dvora ve věci *Itálie v. Komise*, 173/73, Sb. rozh. 1974, s. 709, bod 13; rozsudek Soudního dvora ve věci *Deufil v. Komise*, C-310/85, Sb. rozh. 1987, s. 901, bod 8; rozsudek Soudního dvora ve věci *Francie v. Komise*, C-241/94, Sb. rozh. 1996, s. I-4551, bod 20.

⁽³⁹⁾ Rozsudek Soudního dvora ve věci *Banco Exterior*, C-387/92, Sb. rozh. 1994, s. I-877, bod 13; rozsudek citovaný výše ve věci C-241/94, bod 34.

⁽⁴⁰⁾ Rozsudek Soudního dvora ve věci *Belgie v. Komise*, C-5/01, Sb. rozh. 2002, s. I-1191, bod 39.

⁽⁴¹⁾ Rozsudek Soudního dvora ve věci *Gezamenlijke Steenkolenmijnen in Limburg v. Vysoký úřad*, 30/59, Sb. rozh. 1961, s. 3, body 29 a 30; výše uvedený rozsudek ve věci C-173/73, body 12 a 13; výše uvedený rozsudek ve věci C-241/94, body 29 a 35; rozsudek Soudního dvora ve věci *Francie v. Komise*, C-251/97, Sb. rozh. 1999, s. I-6639, body 40, 46 a 47.

— náhrady se platí přímo úředníkům zaměstnaným společností *Combus*, zatímco opatření, jež je předmětem tohoto rozhodnutí, se týká příspěvků „zaměstnavatele“, tedy společnosti *RATP*,

— státním zásahem ve věci *Combus* mělo být nahrazeno výsadní a nákladné postavení úředníků zaměstnaných společností *Combus* postavením smluvních zaměstnanců, jež je srovnatelné s postavením zaměstnanců jiných podniků autobusové dopravy, které jsou se společností *Combus* v hospodářské soutěži. Na rozdíl od toho opatření projednávané v tomto rozhodnutí postavení a nároky zaměstnanců společnosti *RATP* nemění. Toto postavení a tyto nároky se liší od postavení a nároků zaměstnanců pracujících na základě soukromoprávního smluvního vztahu,

— souvislosti v oblasti hospodářské soutěže spjaté s činnostmi společnosti *Combus* byly odlišné od souvislostí, v nichž se vyvíjí společnost *RATP*. Akciová společnost *Combus A/S* musela provádět dopravní činnost na obchodním základě a působit na trhu za srovnatelných konkurenčních podmínek jako soukromé autobusové společnosti. Veřejné dopravní podniky přenechávají na základě výběrových řízení provoz autobusové dopravy soukromým a veřejným společnostem. Podle pravidel, jimiž se řídí výběrová řízení, se zakázky přidělují podle „hospodářsky nejvýhodnější nabídky“, aniž by se zohledňovala soukromoprávní či veřejnoprávní forma předkladatele. Společnost *RATP* působí v rozsáhlém neliberalizovaném odvětví, které nařízení (ES) č. 1370/2007 bude otevírat konkurenci jen velice postupně, v němž jsou v důsledku toho jiné hospodářské tlaky.

(109) Komise má za to, že faktické rozdíly mezi věcí *Combus* a projednávanou věcí jsou dostačující pro zdůvodnění odlišného posuzování obou věcí.

11.1.2 PŘÍTOMNOST STÁTNÍCH ZDROJŮ

(110) Komise se domnívá, že zkoumané opatření zahrnuje státní zdroje ve prospěch společnosti *RATP* v té míře, v jaké konečná odpovědnost za vyváženost zvláštního důchodového režimu zaměstnanců společnosti *RATP* již nepřísluší *RATP*, ale státu. Od realizace reformy totiž stát zajišťuje finanční vyváženost CRP-*RATP* vyplácením vyrovnávací dotace orgánu sociálního zabezpečení, což by v případě, že k reformě nedojde, musela plnit společnost *RATP*.

(111) Komise tedy dospěla k závěru, že předmětné opatření zahrnuje státní zdroje ve smyslu čl. 87 odst. 1 Smlouvy o ES.

11.1.3 NARUŠENÍ HOSPODÁŘSKÉ SOUTĚŽE A OVLIVNĚNÍ OBCHODU

- (112) Jak bylo uvedeno výše, společnost RATP, příjemce předmětného opatření, je mateřskou společností skupiny podniků, skupiny RATP, která působí v odvětví dopravy a s tím spojených služeb. Všechny tyto subjekty působí na trzích Společenství ve výše uvedených odvětvích.
- (113) V této souvislosti je třeba připomenout, že podpory, které mají za cíl osvobodit podnik od nákladů, které by podnik musel obvykle nést v rámci svého běžného řízení nebo svých obvyklých činností, v zásadě narušují podmínky hospodářské soutěže⁽⁴²⁾. Soud totiž již rozhodl, že každé poskytnutí podpory podniku, který vykonává svou činnost na trhu Společenství, může způsobit narušování hospodářské soutěže a ovlivnit obchod mezi členskými státy⁽⁴³⁾. Navíc Soudní dvůr uvedl, že není nijak vyloučeno, že veřejná dotace poskytnutá podniku, který pouze poskytuje služby místní nebo regionální dopravy a neposkytuje služby v dopravě mimo území svého státu původu, by nicméně mohla mít dopad na obchod mezi členskými státy ve smyslu čl. 87 odst. 1 Smlouvy o ES. Pokud totiž členský stát poskytne podniku veřejnou dotaci, může být díky ní poskytování služeb v dopravě uvedeným podnikem zachováno nebo se může zvýšit s tím důsledkem, že se podnikům usazených v jiných členských státech zmenší šance poskytovat své služby v dopravě na trhu tohoto státu⁽⁴⁴⁾.
- (114) V projednávané věci se skupina RATP nachází v privilegovaném postavení jak vůči svým vnitrostátním konkurentům⁽⁴⁵⁾, tak vůči konkurentům z jiných členských států, kteří nemohou využívat předmětného opatření.
- (115) V tomto ohledu je třeba poznamenat, že nařízení (ES) č. 1370/2007 předpokládá postupné otevírání dotčených trhů konkurenci a že otevření příslušného odvětví konkurenci zahrnuje možnost, že státní podpora podniku patřícímu do tohoto odvětví ovlivní obchod mezi členskými státy a naruší hospodářskou soutěž na předmětném trhu.

⁽⁴²⁾ Viz rozsudek ve věci *Německo v. Komise*, C-156/98, Sb. rozh. 2000, s. I-6857, bod 30 a citovaná judikatura.

⁽⁴³⁾ Viz zejména rozsudek Soudního dvora ve věci *Philip Morris v. Komise*, C-730/79, Sb. rozh. 1980, s. 2671, body 11 a 12; a rozsudek Soudu ve věci *Vlaams Gewest v. Komise*, T-214/95, Sb. rozh. 1998, s. II-717, body 48 až 50).

⁽⁴⁴⁾ Rozsudek Soudu ve věci *Itálie v. Komise*, T-222/04, 2009, bod 45.

⁽⁴⁵⁾ Pro připomenutí, není třeba, aby se podnik, který je příjemcem, sám účastnil obchodu mezi členskými státy. Ve skutečnosti, pokud některý členský stát poskytne podporu podniku, může být interní činnost zachována nebo zvýšena, s tím důsledkem, že šance podniků usazených v jiných členských státech, že proniknou na trh tohoto členského státu, se tím sníží. Mimo jiné posílení podniku, který se až dosud neúčastnil obchodu mezi členskými státy, může tento podnik postavit do situace, která mu umožňuje proniknout na trh jiného členského státu (v tomto smyslu viz zejména rozsudek ve věci *Itálie v. Komise*, Sb. rozh. 2002, s. I-2289, bod 84).

- (116) V důsledku toho se Komise domnívá, že předmětné opatření ovlivňuje obchod mezi členskými státy a narušuje hospodářskou soutěž mezi těmito subjekty.

11.2 PROTIPRÁVNOST PODPORY

- (117) V souladu s čl. 88 odst. 3 Smlouvy o ES musí členský stát oznámit každý záměr poskytnout nebo upravit podporu. Dotyčný členský stát neprovede zamýšlená opatření, dokud v tomto řízení není přijato konečné rozhodnutí.
- (118) V tomto případě francouzské orgány dopisem ze dne 29. června 2006 oznámily reformu způsobu financování důchodového režimu společnosti RATP. V tomto dopise francouzské orgány uvedly, že se nejedná o státní podporu, která by musela být předmětem předběžného oznámení Komisi na základě čl. 88 odst. 3 Smlouvy o ES.
- (119) Komise ovšem konstatuje, že předmětnou státní podporu Francie realizovala od 1. ledna 2006, tj. předtím než Komise přijala konečné rozhodnutí. Na tomto základě Komise dospěla k závěru, že Francie jednala protiprávním způsobem, když zavedla předmětnou podporu, čímž porušila čl. 88 odst. 3 Smlouvy o ES.

11.3 SLUČITELNOST PODPORY SE SPOLEČNÝM TRHEM

- (120) Jelikož dotčené opatření je státní podporou ve smyslu čl. 87 odst. 1 Smlouvy o ES, je na místě zkoumat jeho případnou slučitelnost s ohledem na výjimky stanovené uvedenou smlouvou.
- (121) V tomto ohledu se Komise domnívá, že nejvhodnějším právním základem je čl. 87 odst. 3 písm. c) Smlouvy o ES, podle něž podpora určená k usnadnění rozvoje určitých činností může být prohlášena za slučitelnou se společným trhem, pokud nemění podmínky obchodu v takové míře, jež by byla v rozporu se společným zájmem.
- (122) Vzhledem k povaze a dopadům reformy se Komise domnívá, že hodnocení slučitelnosti předmětné podpory musí být vedeno se zřetelem k nastolení rovných podmínek („level playing field“), pokud jde o povinné daňové a sociální příspěvky, mezi společnostmi RATP a jejími současnými, potenciálními a budoucími konkurenty na trhu městské hromadné dopravy v regionu Ile-de-France.

Výše příspěvků společnosti RATP v reformovaném systému vzhledem k jejím konkurentům

- (123) Aby Komise analyzovala dopady podpory a zhodnotila míru narušení hospodářské soutěže, musí nejprve posoudit úroveň příspěvků, které společnost RATP hraří ve srovnání se svými konkurenty v reformovaném systému. Komise poté zjistí, co by se stalo, kdyby společnost RATP neobdržela předmětnou podporu. Než bude provedena bilance celkové slučitelnosti, budou analyzovány jak pozitivní, tak negativní dopady podpory.
- (124) Úvodem Komise poznamenává, že před 1. lednem 2006 se financování zvláštního důchodového režimu RATP odlišovalo od financování důchodových režimů podle obecného práva ve dvou bodech: nezákonná povaha příspěvků a výše příspěvku „zaměstnavatele“.
- (125) Komise se domnívá, že předmětná podpora vyřešila první neshodu mezi zvláštním režimem společnosti RATP a režimy podle obecného práva. Společnost RATP totiž před 1. lednem 2006 nehradila příspěvek zprošřující povahy, ale ze zákona nesla povinnost vyrovnat důchodový režim pro své zaměstnance. Oznámená reforma měla za cíl zavést úhradu zprošřujícího příspěvku, který charakterizuje příspěvky placené zaměstnavatelem podle obecného práva do fondu spravujícího průběžný důchodový režim. Co se týče druhého prvku rozporu, Komise konstatuje, že oznámená reforma měla za cíl vyrovnat úroveň povinných důchodových odvodů mezi společnostmi RATP a podniky, jež se v oblasti důchodových dávek řídí obecným právem.

Scénář bez poskytnutí podpory

- (126) Pokud by oznámená reforma neproběhla, společnost RATP by musela ve svých účtech po rozpočtovém roku 2006 vytvořit dostatečnou rezervu na důchodové závazky svých statutárních zaměstnanců. Nutnost vytvořit rezervu by vznikla kvůli tomu, že příspěvky „zaměstnavatele“ na důchody zaměstnanců společnosti RATP by neměly zprošřující povahu.
- (127) Kromě toho by příspěvky společnosti RATP na důchodové pojištění pro zajištění finanční rovnováhy důchodového režimu nebyly vyrovnány na úroveň, kterou platí její potenciální konkurenti.
- (128) Pokud by oznámená reforma neproběhla, společnost RATP by musela zajistit dodatečné roční financování ve

výši několika stovek milionů eur oproti reformovanému režimu.

- (129) Tím by společnost RATP byla v kontextu liberalizovaného trhu kvůli svým důchodovým nákladům v nevýhodě, což by výrazně ovlivnilo její činnosti.

Kladné účinky podpory

- (130) Z výše uvedeného vyplývá, s ohledem na nařízení (ES) č. 1370/2007, které předpokládá postupné otevření trhu městské hromadné dopravy, že důchodový režim platný pro společnost RATP podle zákona z roku 1948 obsahuje zvláštní prvky, které, pojaty odděleně, narušují hospodářskou soutěž v neprospěch společnosti RATP a skupiny, do které patří. Předmětná podpora má především vyrovnat příspěvky společnosti RATP s příspěvky jejich konkurentů a konkurentů skupiny RATP, a tím odstranit konkrétní narušení hospodářské soutěže, jímž jsou společnost RATP a skupina RATP dotčeny.
- (131) Reforma mimo jiné umožní společnosti RATP začít postupně jednat jako soukromý investor, jenž je vystaven obvyklým obchodním tlakům. To je ostatně jedním z cílů uvedené reformy.
- (132) Komise se rovněž domnívá, že předmětné opatření je přizpůsobeno cíli zájmu Společenství, jehož má být dosaženo. Účinněji by problém nemohl vyřešit žádný jiný nástroj. Jisté by mohly být poskytnuty náhrady za veřejnou službu, ale takový přístup by dlouhodobě nebyl ani přizpůsobený ani udržitelný z důvodu strukturní povahy problému.

- (133) Pokud jde o přiměřenost opatření, Komise se domnívá, že poskytnutá podpora je omezena na minimum. Od 1. ledna 2006 nese společnost RATP náklady na důchody ve stejné výši jako platí podniky, jejichž zaměstnanci jsou účastníky režimů podle obecného práva.
- (134) Komise má za to, že předmětné opatření umožní zajistit trvání důchodového systému, jehož financování se stalo neplatným. Komise má dále za to, že zahájená reforma důchodových dávek poskytovaných zvláštním režimem⁽⁴⁶⁾ tvoří z tohoto titulu další určující prvek. V tomto ohledu se Komise domnívá, že tato opatření zapadají do obecnějšího rámce reformy důchodových systémů v členských státech, kterou si přejí jak Rada, tak Komise⁽⁴⁷⁾.

⁽⁴⁶⁾ Viz 0. bod odůvodnění tohoto rozhodnutí.

⁽⁴⁷⁾ V tomto smyslu viz společnou zprávu Komise a Rady o přiměřených a udržitelných důchodech (CS/7165/03) ze dne 18. března 2003.

Záporné účinky podpory

- (135) Komise má ve statické analýze za to, že jednak narušení hospodářské soutěže způsobené předmětným opatřením na trhu městské hromadné dopravy v regionu Ile-de-France je z podstaty věci velice omezené, neboť vzhledem k minulosti společnost RATP a jejím činnostem se ukazuje, že důchodové závazky dotčené reformou se vztahují k činnostem historicky provozovaným na neliberalizovaném trhu, na kterém byla konkurence až dosud velice slabá. Na druhou stranu, co se týče trhů, na kterých je skupina RATP aktivní prostřednictvím dceřiných společností podniku RATP, domnívá se Komise, že předmětné opatření má pouze okrajový účinek. Ve skutečnosti jsou tyto trhy dotčeny předmětným opatřením pouze nepřímo, neboť kromě přísného právního, účetního a finančního oddělení mezi mateřskou společností a společnostmi dceřinými se oznamovaná reforma netýká osob zaměstnaných těmito dceřinými společnostmi.
- (136) V dynamické analýze, která je bezpochyby vhodnější, s ohledem na nařízení (ES) č. 1370/2007, se Komise domnívá, že ačkoli by předmětné opatření mohlo teoreticky umožnit společnosti RATP udržet si dominantní postavení, je toto riziko nízké. Tento závěr vyplývá z toho, že opatření se omezuje na vyrovnání příspěvků společnosti RATP s příspěvky jejích konkurentů, takže po reformě zvláštního důchodového režimu, provedené v roce 2008, nemá důchodový režim společnosti RATP pro podnik žádnou zvláštní přitažlivost.

Bilance souhrnných účtů

- (137) Ve světle výše uvedeného dospěla Komise k závěru, že záporné účinky podpory poskytnuté společnosti RATP budou slabé. Oznamovaná reforma se omezuje pouze na to, co je nezbytně nutné pro nastolení rovných podmínek v oblasti odvodů na povinné důchodové pojištění, a ukončení narušení hospodářské soutěže, které znevýhodňovalo společnost RATP, nemění podmínky obchodu v míře, jež by byla v rozporu se společným zájmem.
- (138) Z toho plyne, že předmětná podpora je slučitelná se společným trhem pod podmínkou, že reforma zvláštního režimu důchodů společnosti RATP, jež má tento režim harmonizovat s pravidly obecného práva pro základní režimy zaměstnanců soukromého sektoru a úředníků, bude v plném rozsahu realizována.
- (139) Komise se domnívá, že předchozí závěr není zpochybněn řešením formulovaným v jejím rozhodnutí 2005/145/ES ve věci EDF⁽⁴⁸⁾.

⁽⁴⁸⁾ Úř. věst. L 49, 22.2.2005, s. 9.

(140) V tomto směru je třeba připomenout, že v tomto rozhodnutí Komise schválila státní podporu, která podniky určitého odvětví zprošťuje povinností vyplácení zvláštních důchodů, jež překračují povinnosti vyplývající z obecného důchodového režimu a které byly vymezeny během období monopolu. Při této příležitosti měla Komise za to, že částečná úleva v nákladech vyplývající z mechanismu financování zvláštních důchodových nároků získaných před zavedením reformy představuje státní podporu ve smyslu čl. 87 odst. 1 Smlouvy o ES, jež může být prohlášena za slučitelnou se společným trhem. Komise se ve své analýze slučitelnosti domnívala, že situace společnosti EDF svou povahou není příliš odlišná od situace „uvízlých nákladů“ v oblasti energie. Jednalo se totiž o podporu, jež měla usnadnit přechod do konkurenčního energetického odvětví. Komise dospěla k názoru, že je vhodné přirovnat podporu společnosti EDF k náhradě uvízlých nákladů⁽⁴⁹⁾, a oznámila, že tento přístup uplatní v analýze obdobných případů.

(141) Dle výše uvedeného se Komise domnívá, že v tomto případě státní podpora zprošťuje společnost RATP povinností vyplácení důchodů, jež překračují povinnosti vyplývající z obecného důchodového režimu a které byly vymezeny před liberalizací trhu. Komise zároveň dodává, že reforma zvláštních důchodových režimů prováděná společností RATP od začátku roku 2008 vyrovnává zvláštní režim zaměstnanců společnosti RATP s pravidly obecného práva pro základní režimy zaměstnanců ze soukromého sektoru a úředníků.

11.4 ZÁVĚR

(142) Závěrem se Komise domnívá, že předmětné opatření je státní podporou ve smyslu čl. 87 odst. 1 Smlouvy o ES. Tato státní podpora je protiprávní, ale slučitelná se společným trhem podle čl. 87 odst. 3 písm. c) Smlouvy o ES.

12. POSOUZENÍ DRUHÉHO A TŘETÍHO OPATŘENÍ

(143) Jak bylo uvedeno výše, oznamovaná reforma předpokládá, že od 1. ledna 2006 zaplatí stát CRP-RATP dotaci určenou na vyrovnání jejich účtů.

(144) Oznamovaná reforma mimo jiné zvažuje pro CRP-RATP možnost přičlenění základních důchodových dávek zvláštního režimu k režimům podle obecného práva. Aby byl dodržen obecný princip finanční neutrality, předpokládá toto přičlenění výplatu doplatků režimu příjmu, které uhradí místo CRP-RATP stát.

⁽⁴⁹⁾ Sdělení Komise o metodice pro analýzu státní podpory v souvislosti s uvízlými náklady (Dopis Komise SG (2001) D/290869 ze dne 6.8.2001).

- (145) Je třeba určit, zda tato opatření představují státní podporu ve smyslu čl. 87 odst. 1 Smlouvy o ES.
- (146) V tomto ohledu je třeba připomenout, že článek 87 Smlouvy o ES se vztahuje pouze na podniky ve smyslu práva Společenství o hospodářské soutěži. Podle ustálené judikatury Soudního dvora není oblast sociální ochrany, pokud je založena na solidaritě, ekonomickou činností ve smyslu Smlouvy (viz bod 67 rozhodnutí o zahájení řízení ze dne 10. října 2007) ⁽⁵⁰⁾.
- (147) Vzhledem k této judikatuře se Komise domnívá, že ani CRP-RATP, ani důchodové fondy sdružující aktivní zaměstnance a důchodce společnosti RATP, tj. CNAV a AGIRC-ARRCO, nejsou podniky ve smyslu práva Společenství o hospodářské soutěži z následujících důvodů.
- (148) V tomto případě Komise nejprve uvádí, že zaměstnanci společnosti RATP jsou předmětem povinné sociální ochrany zahrnující autonomní režim důchodového pojištění, který sleduje sociální cíl. Ve skutečnosti má za cíl zajistit pro všechny osoby, které do něj spadají, pokrytí rizika staroby nezávisle na jejich majetkových poměrech a zdravotním stavu v okamžiku přistoupení.
- (149) Komise se mimo jiné domnívá, že tento režim podléhá zásadě solidarity do té míry, že příspěvky placené aktivními zaměstnanci financují důchody penzionovaných zaměstnanců.
- (150) Komise dále poznamenává, že správa dotčeného režimu byla zákonem svěřena CRP-RATP, jejíž činnost podléhá kontrole státem. Z tohoto titulu pokrývá výnos z příspěvků placených zaměstnanci společnosti RATP a společností RATP a zajišťuje vyrovnání důchodů. Komise poznamenává, na základě článku L711-1 zákona o sociálním zabezpečení, že CRP-RATP požívá všech pravomocí definovaných v článku L111-1 uvedeného zákona, především toho, který uvádí, že organizace sociálního zabezpečení je založena na principu vnitrostátní solidarity.
- (151) Komise konstatuje, že při plnění svého úkolu uplatňuje CRP-RATP zákon a nemá žádnou možnost ovlivnit výši příspěvků, použití prostředků nebo určení výše dávek.

Vyplacené dávky jsou zákonné a jsou nezávislé na výši příspěvků.

- (152) Jelikož CRP-RATP není podnikem ve smyslu práva Společenství o hospodářské soutěži, Komise se domnívá, že vyplacení vyrovnávací podpory státem pro CRP-RATP a financování doplatků státem místo CRP-RATP nejsou státní podporou ve smyslu čl. 87 odst. 1 Smlouvy o ES,

PŘIJALA TOTO ROZHODNUTÍ:

Článek 1

Vytvoření systému důchodového zabezpečení zaměstnanců společnosti RATP (CRP-RATP) je státní podporou spadající do čl. 87 odst. 1 Smlouvy o ES, kterou Francie nezákonně poskytla, a porušila čl. 88 odst. 3 Smlouvy o ES.

Tato státní podpora je slučitelná se společným trhem podle čl. 87 odst. 3 písm. c) Smlouvy o ES pod podmínkou, že reforma zvláštního režimu důchodů společnosti RATP, jež má tento režim harmonizovat s pravidly obecného práva pro základní režimy zaměstnanců soukromého sektoru a úředníky, bude v plném rozsahu realizována.

Poskytnutí uvedené podpory je tudíž povoleno.

Článek 2

Vyplácení vyrovnávací dotace státem pro CRP-RATP a financování doplatků státem místo CRP-RATP během přičlenění základních dávek zvláštního režimu k režimům obecného práva není státní podporou ve smyslu čl. 87 odst. 1 Smlouvy o ES.

Článek 3

Toto rozhodnutí je určeno Francouzské republice.

V Bruselu dne 13. července 2009.

Za Komisi
Antonio TAJANI
místopředseda

⁽⁵⁰⁾ Soudní dvůr rozhodl ve spojených věcech C-159 a C-160/91, *Poucet a Pistre*: „Zdravotní pojišťovny nebo subjekty ucházející se o správu veřejné služby sociálního zabezpečení plní čistě sociální úlohu. Tato činnost je založena na principu vnitrostátní solidarity a nemá výdělečný účel. Vyplacené dávky jsou zákonné a jsou nezávislé na výši příspěvků. Z toho vyplývá, že tato činnost není ekonomickou činností a že subjekty, které jsou jí pověřeny, nepředstavují podniky ve smyslu čl. 81 a 82 Smlouvy“.